

**DOSTOSOWANIE PRZEDMIOTOWEGO SYSTEM OCENIANIA
Z GEOGRAFII W KLASIE VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ DO INDYWIDUALNYCH
POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH I EDYKACYJNYCH DZIECKA
oparty na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa
Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic**

Przedmiotowy system oceniania zawiera szczegółowe kryteria, które dotyczą wiadomości i umiejętności, jakie powinien opanować uczeń w ciągu roku nauki geografii w klasie VIII

Kontroli i ocenie podlegają : wypowiedzi ustne, prace pisemne, prace praktyczne.

1. **Wypowiedzi ustne:** kilkudzaniowa wypowiedź na pytanie zadane przez nauczyciela, prezentacja pracy własnej i grupy
2. **Prace pisemne:** sprawdziany nauczycielskie, testy, rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonanie ćwiczeń, wykonywanie wszelkiego rodzaju prac pisemnych
3. **Prace praktyczne np.:** projekty edukacyjne - plansze, plakaty, albumy, prezentacje komputerowe, proste prace badawcze, posługiwanie się mapą różnej treści, czytanie wykresów, diagramów, korzystanie z przewodników, słowników, tekstów źródłowych, współpraca w grupie, samokształcenie

Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to zapowiadanych sprawdzianów)

Punktacja za wykonanie zadań na sprawdzianach i testach:

0 – 30%	31 – 50%	51 – 70%	71 – 90 %	91 – 100 %
niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	dobry	Bardzo dobry

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który ma 100% poprawnych odpowiedzi, rozwiązuje dodatkowe zadania sprawdzające wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania, wykazuje szczególne zainteresowania geografiami, bierze udział w konkursach i ma osiągnięcia, twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.

Każdy sprawdzian można poprawić tylko jeden raz.

KRYTERIA SZCZEGÓŁOWE OCENĘ NIEDOSTATECZNA

otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań koniecznych i nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

1. Często nie odrabia prac domowych pisemnych i ustnych.
2. Nie prowadzi systematycznie zeszytu do ćwiczeń.
3. Nie wykazuje chęci współpracy przy wykonywaniu pracy zespołowej.
4. Nie zna elementarnych treści przedmiotowych niezbędnych w dalszej nauce.

WYMAGANIA KONIECZNE – OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

Uczeń na ocenę dopuszczającą:

- wyjaśnia znaczenie terminu *geografia*
- przedstawia podział nauk geograficznych
- wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji
- wymienia największe formy ukształtowania powierzchni Azji
- wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej
- wymienia największe rzeki Azji
- wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej
- wyjaśnia znaczenie terminu *wulkanizm*
- odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji
- wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku
- wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej

- określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- wymienia cechy środowiska naturalnego Japonii
- wymienia główne uprawy w Japonii
- określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- określa położenie geograficzne Indii
- porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę
- wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie
- wymienia główne rośliny uprawne w Indiach
- wymienia surowce mineralne w Indiach
- określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu
- wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej
- określa położenie Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- wymienia strefy klimatyczne Afryki
- wymienia największe rzeki i jeziora Afryki
- wymienia główne uprawy w Afryce
- wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej
- wymienia atrakcyjne turystycznie Afryki
- określa położenie geograficzne Etiopii
- określa położenie geograficzne Kenii
- określa położenie geograficzne Ameryki
- wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową
- wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie
- określa położenie geograficzne Amazonii
- omawia florę i faunę lasów równikowych
- podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu
- wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę
- wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie
- wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie
- przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- wymienia główne uprawy na terenie Kanady
- wskazuje zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej
- określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych
- wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych
- wymienia rodzaje usług w Stanach Zjednoczonych
- określa położenie geograficzne Australii i Oceanii
- wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy
- wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii
- przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych
- wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie
- określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych
- wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki
- wymienia surowce mineralne na obszarach Arktyki i Antarktyki
- wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego

WYMAGANIA PODSTAWOWE – OCENĘ DOSTATECZNA

otrzymuje uczeń spełniający wymagania na ocenę dopuszczającą oraz uczeń, który:

- opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata
- charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji
- przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji
- omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji
- omawia strefy roślinne Azji
- omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji
- wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji
- wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa
- wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki
- charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii
- omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych
- omawia warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Japonii

- przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych
- określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej
- omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach
- przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia rolnej w Chinach
- lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej
- omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego
- wyjaśnia znaczenie terminu *slumsy*
- wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania
- wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania
- omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej
- omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu
- omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej
- wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
- określa położenie matematyczno--geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki
- wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów
- charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki
- omawia czynniki przyrodnicze i poza przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce
- charakteryzuje znaczenie hodowli zwierząt w krajach Afryki
- omawia przemysł wydobywczy w Afryce
- wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej
- wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem
- wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem
- wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii
- na podstawie wykresu przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych
- wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej
- podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki
- wymienia strefy klimatyczne Ameryki
- wyjaśnia znaczenie terminów: *tornado, cyklon tropikalny*
- wskazuje na mapie Aleję Tornad wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku
- podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się
- podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii
- omawia cechy klimatu Amazonii
- podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki
- wyjaśnia znaczenie terminów: *urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis*
- wyjaśnia znaczenie terminów: *produkt światowy brutto, technopolia*
- przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej
- analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej
- przedstawia cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- omawia ukształtowanie powierzchni Kanady
- przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady
- omawia strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie na podstawie wykresu
- opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych
- wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej
- omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu
- charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii
- charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii
- wymienia strefy klimatyczne w Australii
- wyjaśnia znaczenie terminu *basen artezyjski*
- charakteryzuje wody powierzchniowe Australii
- omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii
- omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej
- wyjaśnia znaczenie terminów: *góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki*
- wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych
- charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki

WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE – OCENĘ DOBRA

otrzymuje uczeń spełniający wymagania podstawowe oraz uczeń, który:

- omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej
- wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy
- omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji
- charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej
- omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji
- omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych
- wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji
- opisuje przebieg trzęsienia ziemi
- omawia warunki przyrodnicze i poza przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji
- omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii
- omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii
- omawia cechy gospodarki Chin
- analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych
- charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin
- przedstawia problemy demograficzne Indii
- podaje przyczyny powstawania slumsów w Indiach
- omawia system kastowy w Indiach
- przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji
- analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu
- charakteryzuje przemysł przetwórczy Indii
- charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową
- przedstawia cele organizacji OPEC
- omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie
- omawia wpływ religii na życie muzułmanów
- przedstawia znaczenie przemysłu naftowego w krajach Bliskiego Wschodu
- omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki
- omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej
- omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu
- omawia gospodarkę w strefie Sahelu
- przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych
- omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych
- przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki
- omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce
- omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii
- opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii
- wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO, opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji
- charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki
- omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki
- omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych
- porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce
- charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych
- podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii
- opisuje piętność wilgotnych lasów równikowych w Amazonii
- omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki
- omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu
- omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł
- podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie
- podaje przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej
- przedstawia zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej
- przedstawia miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych produktów rolnych na podstawie wykresu
- omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych
- omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych
- wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów
- omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej
- omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii

- charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii
- omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych
- przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii
- opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych
- charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia
- opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej
- wymienia zagrożenia środowiska naturalnego obszarów polarnych

WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE – OCENE BARDZO DOBRA

otrzymuje uczeń spełniający wymagania rozszerzające oraz uczeń, który:

- analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki
- omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych
- przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi
- omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu
- omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej
- wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii
- analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii
- charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej
- uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie
- przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych
- omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin
- omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach
- charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju
- omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu
- omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie
- omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych
- wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej
- omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu
- omawia typy rolnictwa w Afryce
- przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce
- omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii
- omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki
- wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce
- omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce
- przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce
- omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii
- podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii
- przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce
- przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce
- określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej
- omawia czynniki wpływające na przebieg północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie
- opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady
- charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych
- omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych
- omawia przyczyny marnowania żywności na przykładzie Stanów Zjednoczonych
- wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat
- omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii
- wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów
- omawia znaczenie przemysłów przetwórczego i zaawansowanych technologii w rozwoju Australii
- porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki
- wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową
- prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych
- wyjaśnia status prawny Antarktydy